

Ecologische quickscan Stadhoudershoef 12 te Hank

Oktober 2020
Maasarend, Praktisch in ecologie
In opdracht van:
Agel Adviseurs

Ecologische quickscan Stadhoudershoeft 12 te Hank

Opdrachtgever:

Agel Adviseurs
Hoevestein 20b
4903 SC Oosterhout
Contactpersonen:
Mevr. M. Beljaars-Martens
Dhr. J. Sips

Opdrachtnemer:

Maasarend, Praktisch in ecologie
Bakswaer 203
4941 LJ Raamsdonksveer
06-48270533
dennis@maasarend.nl
www.maasarend.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 2020-082-1
Datum: 1 oktober 2020
Uitgevoerd door:
Dennis Maas

Inhoud

1. Inleiding, doel en werkwijze onderzoek.....	3
2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen	4
3. Wetgeving.....	6
4. Resultaten onderzoek.....	8
Literatuur	15
Bijlage 1: Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017	16
Bijlage 2: Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017	17
Bijlage 3: Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017	18
Bijlage 4: Vogelwaarnemingen tijdens veldbezoek.....	19

1. Inleiding, doel en werkwijze onderzoek

Gemeente Altena is voornemens om de oude brandweerkazerne aan de Stadhoudershoef 12 te Hank te slopen en een nieuwe brandweerkazerne ter plaatse te realiseren.

Agel Adviseurs heeft namens gemeente Altena aan Maasarend, Praktisch in ecologie gevraagd om een ecologische quickscan uit te voeren. Het doel van een ecologische quickscan is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden. Tevens dient dit onderzoek om te toetsen of er bij een ruimtelijke ontwikkeling kans is op overtreding van de Wet Natuurbescherming (Rijksoverheid, 2017).

Maasarend heeft eerst een bureaustudie uitgevoerd naar mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten binnen het projectgebied en de directe omgeving. Vervolgens heeft er op 22 september 2020 een veldonderzoek plaatsgevonden.

2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het projectgebied bevindt zich aan de Stadhoudershoeft 12 te Hank (Figuur 1). De locatie maakt deel uit van de gemeente Altena, in de provincie Noord-Brabant.

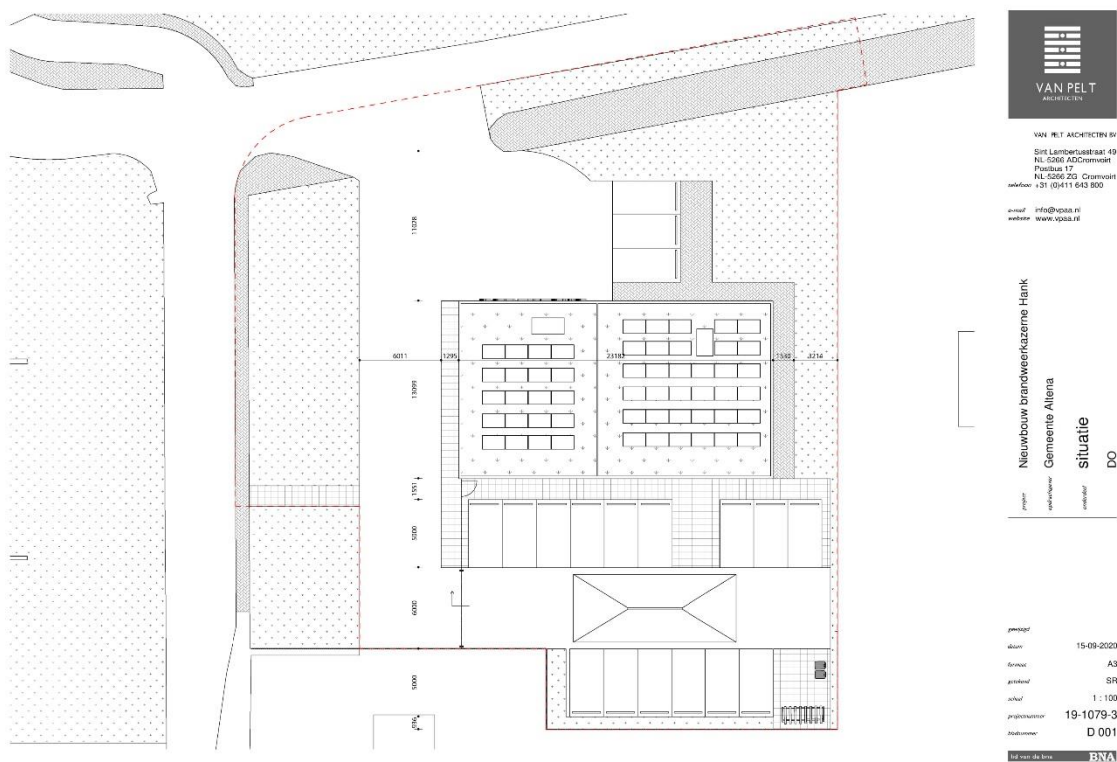

Figuur 1 Locatie van het projectgebied.

Het projectgebied betreft een oude brandweerkazerne en een daarvoor gelegen terrein bestaande uit bestrating, enkele hagen, enkele bomen en grasveldjes. Ten noorden wordt het projectgebied begrensd door een fietspad, een sloot en een bomenrij. Ten zuiden van het projectgebied bevindt zich een kleine gemeentewerf.

Gemeente Altena is voornemens om op het voorgelegen terrein een nieuwe brandweerkazerne te realiseren (Figuur 2). Hiervoor zal het projectgebied bouwrijp worden gemaakt. Na de bouw van de nieuwe kazerne zal de oude worden gesloopt en zal het projectgebied verder worden ingericht. De werkzaamheden zullen volgens de huidige planning van start gaan begin 2021.

Figuur 2 Situatieschets na realisatie nieuwe brandweerkazerne (Van Pelt Architecten BV, 2020).

3. Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht (Rijksoverheid, 2017). Om niet in overtreding te komen van de wet Natuurbescherming dient voorafgaand aan werkzaamheden in de openbare ruimte, een ecologische quickscan uitgevoerd te worden. In deze quickscan wordt in beeld gebracht of er (mogelijk) beschermde natuurgebieden of beschermde flora en fauna aanwezig is in het plangebied. Hierbij wordt gekeken naar Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland met betrekking tot gebiedsbescherming en vaatplanten, vleermuizen, overige zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën, insecten en vissen met betrekking tot soortbescherming.

De Wet Natuurbescherming kent, met betrekking tot soortbescherming, drie verschillende beschermingsregimes met elk hun eigen verbodsbepalingen. Dit betreft de beschermingsregimes:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 Wnb);
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§ 3.5 Wnb);
3. Beschermingsregime andere soorten (§ 3.10 Wnb).

De belangrijkste artikelen met verbodsbepalingen vanuit deze beschermingsregimes in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen zijn artikel 3.1, artikel 3.5 en artikel 3.10 (bijlagen 1 t/m 3).

Per provincie wordt voor enkele algemeen voorkomende soorten vrijstelling verleend voor de verboden in artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming 2017 in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de provincie Noord-Brabant geldt dat er voor de soorten in Tabel 1 vrijstelling wordt verleend voor het opzettelijk vangen, doden of vernielen van vaste voortplantings-, rust- of verblijfplaatsen.

Amfibieën	Zoogdieren
Bruine kikker	Aardmuis
Gewone pad	Bosmuis
Kleine watersalamander	Dwergmuis
Meerkikker	Dwergspitsmuis
Middelste groene kikker (Bastaardkikker)	Egel
	Gewone bosspitsmuis
	Haas
	Huisspitsmuis
	Konijn
	Ondergrondse woelmuis
	Ree
	Rosse woelmuis
	Tweekleurige bosspitsmuis
	Veldmuis
	Vos
	Wild zwijn
	Woelrat

Tabel 1 Lijst van vrijgestelde soorten Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2016).

Naast de bescherming van natuurgebieden en de bescherming van flora en fauna wordt vanuit de Wet Natuurbescherming aandacht besteed aan de bescherming van houtopstanden. Er kan sprake zijn van een meldplicht, herplantplicht of een kapverbod bij houtopstanden buiten de bebouwde kom groter dan 10 hectare of met meer dan 20 laanbomen. Voor deze quickscan is de bescherming van houtopstanden niet van toepassing, omdat niet voldaan wordt aan de hiervoor gestelde criteria.

4. Resultaten onderzoek

Voor aanvang van het veldbezoek heeft er een bureaustudie plaats gevonden naar het voorkomen van beschermde natuurgebieden of beschermde flora en fauna in het projectgebied, waarbij vrij verkrijgbare bronnen zijn geraadpleegd (Waarneming.nl en NDFF Verspreidingsatlas, z.d.). Tijdens het veldbezoek zijn de gegevens van de bureaustudie aangevuld met inzichten vanuit veldervaring.

Vervolgens is er gekeken of voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op deze soorten. In Tabel 2 zijn de resultaten van de bureaustudie opgenomen.

Soort	Aanwezig	Mogelijk aanwezig	Niet aanwezig	Invloed	Mogelijk invloed	Geen invloed
Gebieden			X		X	
Vaatplanten			X			X
Vleermuizen		X			X	
Overige zoogdieren		X			X	
Vogels		X			X	
Reptielen en amfibieën		X			X	
Insecten			X			X
Vissen			X			X

Tabel 2 Resultaten bureaustudie.

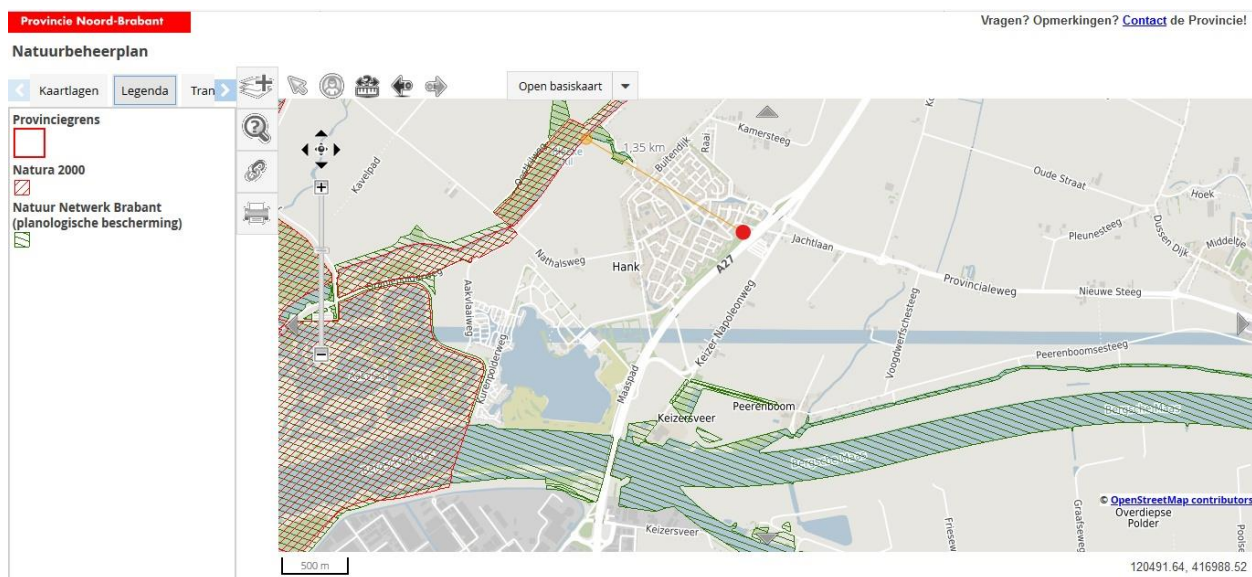
Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie en het veldbezoek volgen hierna de conclusies voor eventueel te nemen vervolgacties, waaronder nader onderzoek. Deze worden eerst per soortgroep behandeld aan de hand van waarnemingen uit zowel de bureaustudie als het veldbezoek. Vervolgens worden de uitkomsten samengevat in een tabel.

Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) of een Natura 2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied betreft het gebied Biesbosch, op een afstand van 1,35 km (Figuur 3).

Met de in 2019 nieuw gelanceerde rekentool van Aerius is te berekenen of een project zorgt voor stikstofdepositie (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2019). Indien de depositie van stikstof op een stikstofgevoelig habitatype binnen een nabijgelegen natuurgebied boven 0,00 mol/ha/jaar is dan is het project vergunningsplichtig.

Figuur 3 Ligging projectgebied t.o.v. Natura 2000 gebieden en Natuur Netwerk Brabant (Provincie Noord-Brabant, z.d.).

Op voorhand valt niet uit te sluiten dat er negatieve effecten ontstaan door de geplande werkzaamheden op nabijgelegen beschermde natuurgebieden. Een Aeriusberekening is noodzakelijk om hier uitsluitsel over te geven. Zo nodig dient een ontheffing te worden aangevraagd op het onderdeel gebiedsbescherming en dienen maatregelen te worden getroffen om de negatieve effecten van de stikstofuitstoot zo veel als mogelijk tegen te gaan, te beperken en/of te compenseren.

Vaatplanten

Binnen atlasblok 4425 (Figuur 4), waar het projectgebied deel van uitmaakt, zijn sinds 2010 geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen.

Tijdens het veldbezoek op 21 september 2020 zijn enkel algemeen voorkomende, ruderaal soorten aangetroffen, waaronder: Gewone smeerwortel, Engels raaigras, Witte klaver, Klein kruiskruid, Grote weegbree, Tuinwolfsmelk, Stijve klaverzuring, Braam, Grote brandnetel, Late guldenroede, Ridderzuring, Canadese fijnstraal, Zomerfijnstraal, Bezemkruiskruid en Paardenbloem. Deze vegetatie bevindt zich met name in de zuidoostelijke hoek van de gemeentewerf. De vegetatie binnen het projectgebied zelf is beperkt tot voornamelijk Gewone smeerwortel en Engels raaigras.

Figuur 4 Atlasblok 4425. (NDFF Verspreidingsatlas, z.d.)

Vanuit de bureaustudie zijn geen beschermde soorten vaatplanten te verwachten. Er zijn geen beschermde soorten of geschikt habitat voor beschermde soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het merendeel van het projectgebied is verhard of bestaat uit Engels raaigras en lage hagen. De bomenrij aan de noordgrens van het projectgebied blijft gehandhaafd.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde vaatplanten kunnen worden uitgesloten.

Vleermuizen

Vanuit de bureaustudie is het aannemelijk dat de volgende soorten gebruik maken van het projectgebied of de directe omgeving:

- Baardvleermuis;
- Gewone dwergvleermuis;
- Gewone grootoorvleermuis;
- Laatvlieger;
- Meervleermuis
- Rosse vleermuis;
- Ruige dwergvleermuis.

Sinds 2010 zijn deze soorten vastgesteld binnen het uurhok waar het plangebied deel van uitmaakt.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat er geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de bebouwing of de bomenrij aanwezig zijn. Er zijn in de

bebouwing geen open stootvoegen aanwezig. De huidige kazerne beschikt daarnaast niet over een spouwmuur, de bestaande muren zijn enkelsteens. De ruimte onder de dakpannen is niet toegankelijk, vanwege de aanwezigheid van afsluitende roosters (Figuur 5).

Figuur 5 Ruimte onder dakpannen niet toegankelijk door aanwezigheid roosters.

Er zijn binnen het projectgebied geen mogelijkheden aangetroffen voor belangrijke vliegroutes of foerageergebieden. De aanwezige bomen blijven in de huidige ontwikkeling gehandhaafd en mochten deze toch komen te vervallen, dan wordt de functie overgenomen door de huizen daarnaast. Er zijn hooguit foerageergebieden van een lage kwaliteit aanwezig binnen het projectgebied. In de directe omgeving zijn foerageergebieden van hoge kwaliteit aanwezig.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen eveneens volledig worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Op basis van de bureaustudie is de aanwezigheid van enkele vrijgestelde soorten te verwachten binnen het plangebied, die sinds 2010 binnen het atlasblok zijn vastgesteld: Bosmuis, Dwergmuis, Egel, Haas, Huisspitsmuis, Konijn, Mol, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis en Vos. In het veld is voor de vastgestelde, niet vrijgestelde soorten, het ecologisch belang van het plangebied verder bepaald. Dit betreft de soorten Bever, Boommarter, Bunzing, Hermelijn, Waterspitsmuis en Wezel.

Negatieve effecten op beschermde overige zoogdieren kunnen worden uitgesloten. Tijdens de ecologische quickscan is voor de genoemde kleine marterachtigen, Bever, Boommarter en Waterspitsmuis geen geschikt habitat aangetroffen.

Vogels

Op basis van de bureaustudie is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels mogelijk. Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële nestlocaties aangetroffen voor jaarrond beschermde nesten van roofvogels of uilen. Er zijn tevens geen mogelijkheden in de huidige bebouwing vastgesteld voor nestlocaties van beschermde gebouwbewonende soorten.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving: Ekster, Grauwe gans, Grote bonte specht, Heggenmus, Houtduif, Huismus, Kauw, Koolmees, Merel, Pimpelmees, Roodborst, Waterhoen, Winterkoning, Zilvermeeuw en Zwarte kraai. Van deze soorten is alleen Roodborst binnen de begrenzing van het projectgebied waargenomen.

De beschermde soort Huismus is alleen waargenomen aan de overzijde van snelweg A27, bij bebouwing langs de Keizer Napoleonweg. Deze locaties liggen niet binnen de invloedsfeer van de geplande ontwikkeling. Alle vogelwaarnemingen, uit het projectgebied en de directe omgeving, zijn op kaart gezet in bijlage 4.

Negatieve effecten op beschermde vogels of jaarrond beschermde nesten kunnen hiermee worden uitgesloten.

Reptielen en amfibieën

Vanuit de bureaustudie zijn er geen beschermde soorten reptielen te verwachten binnen het projectgebied. Sinds 2010 is binnen atlasblok 4425, naast enkele vrijgestelde soorten, de beschermde amfibieënsoort Poelkikker vastgesteld.

Er is binnen het projectgebied geen geschikt habitat aangetroffen voor deze soorten. Er zijn geen voortplantingswateren of geschikt landhabitat aanwezig.

Negatieve effecten op beschermde soorten reptielen en amfibieën kunnen hiermee worden uitgesloten.

Insecten

Er worden gezien de voorgenomen werkzaamheden geen negatieve effecten verwacht voor de aanwezige insecten. Vanuit de bureaustudie worden Rode lijstsoorten niet verwacht en tijdens het veldbezoek is geen geschikt habitat voor beschermde soorten vastgesteld.

Negatieve effecten op beschermde soorten insecten kunnen worden uitgesloten.

Vissen

Sinds 2010 is de aanwezigheid van Grote modderkruiper binnen atlasblok 4425 vastgesteld.

Er is geen geschikt habitat aanwezig in het projectgebied of de directe omgeving.

Negatieve effecten op beschermde soorten vissen kunnen worden uitgesloten.

Eindconclusie

Tabel 3 geeft een samenvattend overzicht of er aanvullend onderzoek noodzakelijk is voor de eerder genoemde soortgroepen. Vanuit deze ecologische quickscan komt naar voren dat aanvullend onderzoek naar beschermde soorten flora en fauna niet noodzakelijk is. Het is niet noodzakelijk om compenserende en/of mitigerende maatregelen te treffen of een ontheffing op de Wet Natuurbescherming aan te vragen. Wel dient er een onderzoek naar de stikstofdepositie, door middel van een Aeriusberekening, uitgevoerd te worden. Zo nodig dient een ontheffing te worden aangevraagd op het onderdeel gebiedsbescherming en dienen maatregelen te worden getroffen om de negatieve effecten van de stikstofdepositie te beperken.

Soort	Aanvullend onderzoek	Periode/frequentie
Gebieden	Berekening stikstofdepositie (door Agel uit te voeren)	Voorafgaande aan werkzaamheden
Vaatplanten	Geen	N.v.t.
Vleermuizen	Geen	N.v.t.
Overige zoogdieren	Geen	N.v.t.
Vogels	Geen	N.v.t.
Reptielen en amfibieën	Geen	N.v.t.
Insecten	Geen	N.v.t.
Vissen	Geen	N.v.t.

Tabel 3 Benodigd aanvullend onderzoek.

Onderstaande maatregelen tijdens de werkzaamheden zijn altijd geldend:

- Vanuit de Zorgplicht is het een eis om voorzichtig te handelen met alle voorkomende flora en fauna;
- Indien, ondanks zorgvuldig handelen, er schade lijkt te ontstaan aan beschermde flora en fauna, wordt er direct contact opgenomen met een ter zake deskundige;
- Om bodem bewonende dieren de mogelijkheid te geven een nieuw leefgebied te vinden, wordt er gefaseerd gewerkt bij de verwijdering van vegetatie, stobben en bodemmateriaal;
- Dieren krijgen de rust en kans om zich te verplaatsen, indien zij worden aangetroffen tijdens werkzaamheden;
- Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring te voorkomen zoals: UV-vrije verlichting, beperkte hoogte lichtmasten, convergerende en naar beneden gerichte verlichting en geen sterk bundellicht;

- Vestiging van Rugstreeppad voorkomen door puinhopen te verwijderen, rijsporen en plasvorming te voorkomen. Daarnaast is het mogelijk een scherm in te graven rondom het plangebied. Deze dient 10 cm te worden ingegraven en verder bovengronds een hoogte van 50 cm te hebben;
- Er wordt rekening gehouden met broedvogels en het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Werkzaamheden worden gestart voor of na het broedseizoen.

Literatuur

NDFF Verspreidingsatlas. (z.d.). *Soortenlijst voor atlasblok 4425*. Opgeroepen op september 22, 2020, van <https://www.verspreidingsatlas.nl/biodiversiteit/soortenlijst-per-atlasblok.aspx>

Provincie Noord-Brabant. (2016). *Verordening natuurbescherming Noord-Brabant*. 's Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant. (z.d.). *Natuurbeheerplan*. Opgeroepen op juni 19, 2020, van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2019, december 10). *Aerius Calculator*. Opgeroepen op september 21, 2020, van <https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Rijksoverheid. (2017, januari 1). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op september 21, 2020, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>

Van Pelt Architecten BV. (2020, september 15). Nieuwbouw brandweerkazerne Hank. Cromvoirt.

Waarneming.nl. (z.d.). Opgeroepen op september 21, 2020, van <https://waarneming.nl/locations/users/59906/species/>

Bijlage 1: Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.*
 - 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*
 - 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.*
 - 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.*
 - 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*
- (Rijksoverheid, 2017)*

Bijlage 2: Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
- 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*
- 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*
- 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. (Rijksoverheid, 2017)*

Bijlage 3: Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen: a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde, b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen, c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden, d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer, g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, h) in het algemeen belang, of i) bestendig gebruik.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. (Rijksoverheid, 2017)

Bijlage 4: Vogelwaarnemingen tijdens veldbezoek

